

groen
infra
sport
innovatie

CO₂ Prestatieladder

Voortgangsrapportage

(eis: 4.B.2 / 5.B.1)

11

Van de Haar Groep

Publicatie website

1^e half jaar 2018

Doel

Het doel van deze voortgangsrapportage is om in- en extern de voortgang op de doelstellingen en maatregelen te rapporteren om hiermee de CO₂ prestaties aan te tonen.

Onderdelen van deze rapportage zijn: energieverbruik, CO₂-uitstoot, tussentijdse evaluatie van de doelstellingen, maatregelen op gebied van CO₂ prestatieladder en de status van de ketenanalyse.

Auteur

Dit verslag is opgesteld door de KAM-manager K.J. Stuifzand en ondertekend door de directeur P. van de Haar.

Frequentie en publicatie

Tweemaal per jaar wordt de rapportage opgesteld en gepubliceerd op de eigen website (www.vandehaar groep.nl) en SKAO website.

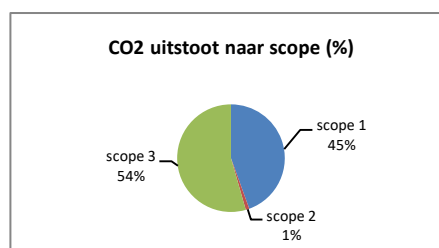
Rapportage datum

Het rapport is opgesteld d.d. 24-07-'18.

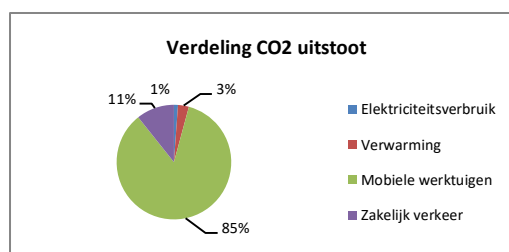
Carbon footprint

De carbon footprint over het 1^e halfjaar 2018

Carbon Footprint (in ton CO ₂)	
Scope 1	295,6 (44%)
Scope 2	7,2 (1%)
Scope 3	361,8 (54%)
Totaal	667,5

Verdeling CO ₂ uitstoot	
Elektriciteitsverbruik	1 %
Verwarming	3 %
Mobiele werktuigen	85 %
Zakelijk verkeer	11 %

Scope 3

Scope 3 emissies zijn geïnventariseerd en bestaan uit:

Emissie	½ jaar	Geheel jaar	Ton CO ₂
Waterverbruik	M	M	0,0
Papierverbruik	G	M	0,2
Elektraverbruik op projecten	M	M	0,3
Verwarming op projecten	M	M	0,1
Afval – oud papier	G	A	0,9
Afval – bedrijfsafval	G	A	1,4
Woonwerkverkeer – eigen medewerkers	G	A	22,0
Woon-werkverkeer – inhuur personeel	G	A	32,5
Uitbesteed transport	G	A	24,4
Ingehuurd materieel	G	A	280,1
Totaal			361,8

Toelichting: M = meting, G = geschat, A = afgeleide gegevens / bij benadering

Doelstellingen

De doelstellingen zijn opgesteld voor de periode 2015 – 2020. De doelstellingen zijn:

Reductiedoelen per jaar - procentueel						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Scope 1	-1%	-2%	-2%	-2%	-2%	-2%
Scope 2	-1%	-2%	-2%	-2%	-2%	-2%
Scope 3 (totaal)	-1%	-2%	-2%	-2%	-2%	-2%
Scope 3 (Wave keteninitiatief) (cumulatief)	-	-	-	-	-	-15%

Reductiedoelen per jaar – absoluut*							
	2014*	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Scope 1	571,1	565,4	554,1	533,2	522,5	512,1	501,9
Scope 2	41,4	40,7	39,9	39,1	38,3	37,5	36,8
Scope 3	1.397,3	1.383,3	1.355,6	1.328,5	1.301,9	1.275,9	1.250,4
Totaal (scope 1,2 en 3)	2.009,8	1.989,4	1.949,6	1.900,8	1.862,7	1.825,5	1.789,1

* Van de Haar Groep betreft een projectenorganisatie, absolute getallen dienen dan ook op basis van omzetfluctuaties te worden gecorrigeerd.

Reductiedoelstelling keteninitiatief	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Scope 3 (Wave keteninitiatief) (cumulatief)	46,4	-	-	-	-	-	-	39,4

Bovenstaande betreft het aantal ton CO₂ voor gehele project. In dit geval maakt het niet uit of het resultaat en/of doelstelling absoluut of relatief wordt bepaald, dit daar de omvang van het project van jaar op jaar identiek is.

Reductiedoelen per jaar - relatief								
CO ₂ uitstoot	Eenheid	2014*	2015	2016	2017	2018	2019	2020
per kantoor FTE	ton	76,6	75,9	74,4	72,9	71,4	70,0	68,6
per machine uur	kg	51,7	51,2	50,2	49,2	48,2	47,2	46,3

* Uitgangssituatie

Op basis van de uitkomsten de inventarisatie van de meest materiele emissies en de verdeling naar de 7 onderdelen om CO₂ te verlagen, te weten: ICT, transport, emissies, energie, water en afval zijn maatregelen geformuleerd om de doelstellingen te verwezenlijken. De maatregelen zijn opgenomen in een plan van aanpak.

Realisatie doelstellingen in 2018:

	1 ^e halfjaar 2018 (absoluut)	1e halfjaar 2018 (relatief)
Scope 1	+ 34,4 ton CO ₂	+ 13 %
Scope 2	- 12,0 ton CO ₂	- 63 %
Scope 3	- 289,2 ton CO ₂	- 44 %
Totaal (scope 1,2 en 3)	- 266,8 ton CO ₂	- 29 %

Daar van de Haar Groep een projecten organisatie is en de CO₂-uitstoot afhankelijk is van de omvang van de bedrijfsactiviteiten is een evaluatie van de CO₂-uitstoot op absolute cijfers zoals weergegeven in bovenstaande tabel weinig zinvol.

	CO ₂	Aantal	2018 (absolute getallen)	2018 (procentueel)
Per kantoor FTE (scope 1 en 2)	302,8	13	46,6 ton CO ₂	- 35%
Machine uur (scope 3)	361,8	5.910	61,2 kg CO ₂	+ 27%

Conclusie: Voor (gecombineerde) scope 1 en 2 lijkt de reductie ruimschoots te worden gehaald, brandstof is hierin de meest significante emissie. Bij nauwkeurige jaarcijfers en exacte berekening van het aantal FTE-kantoor, zal dit naar verwachting eind 2018 opnieuw ruimschoots binnen de doelstelling uitgekomen. Per machine uur wordt de doelstelling voor scope 3 niet gehaald, oorzaak ligt waarschijnlijk in onjuiste aannames bij schattingen/prognoses bij de opstart van het CO₂-laddersysteem, in 2018 zien we ten opzichte van uitgangsjaar 2014 ook al een stijging in plaats van een daling.

Voortgang plan van aanpak maatregelen gericht op CO2-reductie

De voortgang van de geplande maatregelen wordt in onderstaande tabel weergegeven. In de laatste kolommen is aangegeven of de maatregel conform plan is doorgevoerd en waar mogelijk aantoonbaar heeft bijgedragen aan het realiseren van de doelstellingen.

Volg nr.	Maatregel	Voortgang	Conform plan	Bijdrage aan doelstelling
1	Vervangen traditionele TL-verlichting	TL verlichting kantoor vervangen 100%. TL verlichting magazijn 0% vervangen.	Ja	Ja
2	Gloeilampen vervangen door spaarlampen	Realisatie 90%	Ja	Ja
3	Inschakelen energiebeheer / powermanagement op PC's.	Realisatie 100%	Ja	Ja
4	Vervangen energie-onzuinige kantoor apparatuur.	Server(s) en centrale printer/ kopieer- machine vervangen. 100% realisatie	Ja	Ja
5	Registreren, analyseren en verminderen van energieverbruik.	Registratie gerealiseerd, analyse in opstart Reductie maatregelen in opzet gereed.	Ja	Ja
6	Apparaten buiten werktijd (met tijd klok) uitschakelen.	Maatregelen zijn 100% gerealiseerd.	Ja	Ja
7	Overstappen op groene stroom.	Gerealiseerd m.i.v. 2015. Realisatie 100%.	Ja	Ja
8	Overstappen op groen gas.	Gerealiseerd.	Ja	Ja
9	Vervangen werktuigen door schone (min. Euro 5) en zuinige werktuigen.	Deels gerealiseerd (50%).	Ja	Ja
10	Vervang voertuigen voor zuinigere voertuigen	Projectleiders – label A of B voertuigen Werkbussen deels Euro 5 en deels Euro 6	Ja	Ja
11	Band op spanning	Onderdeel van in 2015 gestart E-driver training	Ja	Ja
12	Toepassen energiezuinige rijstijl / het nieuwe rijden.	90% voldoet aan HNR (opgave E-driver).	Ja	Ja
13	Inzet schonere brandstof	Gebruik van Aspen brandstof voor handmachines	Ja	Ja
14	Programma voor monitoren van brandstofverbruik.	E-driver is geïmplementeerd <u>laatste bekende gegevens zijn:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Deelname E-driver: 95%. • Registratiegraad kilometerregistratie: 91% • Extra kosten voor afw. rijgedrag: € 319,- • Extra CO₂ uitstoot door afw. rijgedrag: 901 kg (CO₂). 	Ja	Ja
15	Overgaan op (hybride) of elektrisch aangedreven voertuigen	1 hybride voertuig in gebruik genomen per juni 2015	Ja	Ja
16	Routeplanner en / of navigatie zakelijk verkeer	<u>Stand van zaken:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Personenauto's voorzien van navigatie (2014) • Werkbussen voorzien van navigatie (2016) • Wave voorzien van intelligente navigatie (2017) 	Ja	Ja
17	Besparen op transport (aan- en afvoer) bij projecten met gunningsvoordeel.	In 2016 geen werken met gunningsvoordeel aangenomen.	-	-
18	Inhuur duurzaam bemand materieel	Meetbaar reductieplan in ontwikkeling	-	-

Toelichting: n.n.b = nog niet bepaald / n.b. = nog niet bekend.

Ketenanalyse

De ketenanalyse is uitgevoerd, de rapportage is door kennisinstituut Search in 2015 becommentarieerd. De aanbevelingen zijn doorgenomen met Search en overgenomen in de bedrijfsinterne actielijst en worden opgevolgd. De hierop volgende review heeft opgeleverd dat doelstellingen om binnen de keten CO₂ reductie te realiseren in de praktijk worden behaald, echter is de onderbouwing van de mate van reductie onvoldoende onderbouwd. Dit als gevolg van het feit het project waarop de ketenanalyse is toegepast een groen project betreft, namelijk onkruidbestrijding op verharding en de mate van groeizaamheid een belangrijke factor is. Tijdens de review is vastgesteld dat het proces, de gegevens correct en betrouwbaar zijn opgenomen in de analyse en de verslaglegging.

De review op basis van het jaar 2016 heeft plaatsgevonden. Belangrijkste conclusie is dat met name de factor 'groeizaamheid' van het onkruid in het betreffende jaar niet middels een daarvoor geschikte indicator of gegeven kan worden vastgesteld. Verklaring van de mate van inzet van de Wave machine op onderhavig project kan dan ook niet (met informatie/cijfers) worden onderbouwd.

De CO₂ emissie op het project laat de volgende ontwikkelingen zien ten opzichte van het uitgangsjaar 2013:

- in 2014 nam de CO₂-emissie uitstoot met **2 %** toe;
- in 2015 nam de CO₂-emissie uitstoot met **29 %** af;
- in 2016 nam de CO₂-emissie uitstoot met **10 %** toe.
- in 2017 nam de CO₂-emissie uitstoot met (circa) **5 %** toe.

Overige uitgevoerde maatregelen

In 2015 zijn de volgende maatregelen genomen:

Betreft	Maatregel	Doelmatig
Zakelijk gebruik privé auto	Vervangen door voertuig met A label	Ja
Brandstofverbruik machines	Vervangingsinvesteringen in energiezuinige mach.	Ja
Koelmiddelverbruik	In kaart gebracht, (nog) niet toegevoegd aan scope 3	-

In 2016 zijn de volgende maatregelen genomen:

Betreft	Maatregel	Doelmatig
Brandstofverbruik machines	Vervangingsinvesteringen in energiezuinige machines en bedrijfsvoertuigen (Euro 6).	Ja
Toepassen alternatieve energie	Elektrische heftruck als vervanging van diesel heftruck	Ja

In 2017 zijn de volgende maatregelen genomen:

Betreft	Maatregel	Doelmatig
Toepassen alternatieve energie	Onderzoek gestart naar alternatieve brandstoffen voor werkbussen en Wavemachines	n.n.b.

In 2018 zijn de volgende maatregelen genomen:

Betreft	Maatregel	Doelmatig
Investeren in emissiearme machines	Vervangingsinvestering in euro 6 voertuigen	n.n.b.
Onderzoek naar duurzamere heetwatermachines	Onderzoek gedaan + praktijktest met duurzamere heetwater machines.	n.n.b.

Verbetervoorstellen

Er zijn in 2018 zijn tot heden geen nieuwe concrete verbetervoorstellen binnengekomen/ontvangen.

Externe beoordeling

Certificeerder Tüv heeft de certificering tegen de 2.2 versie van de norm in februari 2015 afgerond, het CO₂ prestatieladder-certificaat heeft als uitgifte datum 02-04-'15. De in het auditverslag gerapporteerde opmerkingen en aanbevelingen zijn opgenomen in de bedrijfsinterne actielijst en zijn op basis van prioriteitstelling opgevolgd.

Op 2 en 3 november 2015 heeft onze certificeerder Tüv een tussentijdse beoordeling tegen de 2.2 versie van de norm uitgevoerd. Hieruit zijn geen afwijkingen, wel twee verbeterpunten naar voren gekomen.

Op 1 en 2 december 2016 heeft onze certificeerder Tüv een tussentijdse beoordeling en omzettingsaudit tegen de 3.0 versie van de norm uitgevoerd. Hieruit zijn enkele afwijkingen en enkele verbeterpunten naar voren gekomen. Deze zijn tijdig opgevolgd en afgehandeld.

Op 1 en 2 december 2016 heeft onze certificeerder Tüv een tussentijdse beoordeling en omzettingsaudit tegen de 3.0 versie van de norm uitgevoerd. Hieruit zijn enkele afwijkingen en enkele verbeterpunten naar voren gekomen. Deze zijn tijdig opgevolgd en afgehandeld.

Voortgangsrapportage projecten met gunningsvoordeel

Er zijn in 2018 tot heden geen opdrachten aangenomen met gunningsvoordeel.

Op dit moment lopen er bij van de Haar ook geen opdrachten met gunningsvoordeel.

Besluitenlijst naar aanleiding van deze voortgangsrapportage

Nr.	Besluit
1	Beëindigen deelname aan E-driver per 31-12-'18.

Actielijst naar aanleiding van deze voortgangsrapportage

Nr.	Actie	Door	Voor
1	Voor 01-01-'19 zoeken naar vervangend systeem voor e-driver.	PvdH KS	31-12-'18

Wekerom,

Dhr. P. v.d. Haar
(directeur)